

Vrijheid deel je met elkaar

Programma 2025

HERDENKING
85 JAAR
SLAG OM
DE GREBBEBERG

Viering
80 jaar
vrijheid

SLAG OM
DE GREBBEBERG
Rhenen 1940-2025

Herdenken en vieren in Rhenen

In het lustrumjaar 2025 herdenken we in Rhenen dat 85 jaar geleden de vijand aan onze poorten stond, oftewel de herdenking van **'85 jaar Slag om de Grebbeberg'**. Tegelijkertijd vieren we met trots ook **'80 jaar vrijheid in Rhenen'**.

De kracht van verhalen

De Slag om de Grebbeberg is een verhaal dat verteld moet blijven worden. Voor mij, als nieuwe burgemeester, is dat van groot belang. Het gaat niet alleen over de strijd en de gevolgen ervan, maar ook over de verbinding tussen generaties. Het doorvertellen van deze geschiedenis maakt oorlog en vrede voelbaar voor jong en oud, en helpt ons te begrijpen hoe kostbaar vrijheid is. Het is een manier om lessen te trekken voor de toekomst.

Impact op Rhenen

De Slag om de Grebbeberg had een enorme impact op Rhenen. Het verlies van deze slag betekende niet alleen het einde van de Nederlandse neutraliteit, maar veranderde onze stad voorgoed. Rhenen lag in puin en moest volledig worden heropgebouwd. Die geschiedenis maakt ons wie we vandaag zijn en verdient daarom alle aandacht.

Herdenkingsprogramma

Het officiële herdenkingsprogramma is gestart op 8 februari in de Cunerakerk. Van januari tot en met juni organiseren we elke maand activiteiten om stil te staan bij deze belangrijke periode in onze geschiedenis.

Een bijzondere start was de expositie 'Helmen vol verhalen', die van 6 januari tot eind februari te zien is geweest in het Huis van de Gemeente. Dit project brengt verhalen van veteranen en hun thuisfront tot leven door middel van kunstwerken die zij samen met kunstenaars hebben gemaakt. Deze kunstwerken helpen niet alleen de verhalen te delen, maar dragen ook bij aan de verwerking van trauma's zoals PTSS. Twee grote kunstobjecten waren op 8 februari ook te bewonderen in de Cunerakerk.

Dank aan de vrijwilligers

Graag wil ik mijn dank uitspreken aan iedereen die zich inzet voor deze herdenking. Met name wil ik de bestuursleden en projectleiding van de Stichting Slag om de Grebbeberg bedanken voor hun toewijding en al het werk dat gedaan is om er een mooi en gevarieerd programma van te maken. Dankzij hun inzet wordt dit programma mogelijk gemaakt.

'Samen herdenken we het verleden en vieren we onze vrijheid. Laten we met trots en dankbaarheid blijven werken aan een toekomst waarin vrijheid de norm is.'

Géran Kaai

Burgemeester van Rhenen

Vrijheid deel je met elkaar

Programma 2025

Maart

3	Start scholenproject	5
17	Foto-expositie oorlogsjaren Rhenen, Elst en Achterberg	5

April

3	Bijeenkomst 80 jaar bevrijding in Elst	6
12	Familieconcert 'Vrede en vrijheid'	6
12	Tentoonstelling 'Op de vlucht'	7
29	Filmvoorstelling: Sophie Scholl - 'Die letzten Tage'	7

Mei

1	Theater Na de Dam	8
3	Dodenherdenking Elst	9
3	Dodenherdenking Rhenen	9
3	Puzzeltocht 'Wat weet u van de historie van de Grebbeberg?'	10
4	Klankschalensessie	10
4	Namen lezen in de Gedachteniskerk	11
4	Nationale Militaire Dodenherdenking Grebbeberg	11
4/5	Theater na de Dam Jong	12
5	Ophalen Bevrijdingsvuur	12
5	Bevrijdingsdag Elst	13
5	Vrijheidsmaaltijden Rhenen, Elst, Achterberg	13
7	Theatervoorstelling 'Mijn pop huilt 's nachts'	14

Mei

9	Herdenkingsconcert Slag om de Grebbeberg	15
10	Opening 'De meidagen van 1940'	16
10	Taptoe	16
13	Lezing Sperrgebied Rhenen	17
24	Oratoriumkoor Euphonia 'The Peacemakers'	17

Juni

9	Dodenherdenking 8e Regiment Infanterie Tweede Pinksterdag	19
13	Filmvoorstelling levensverhaal Ellis en Bernie	19
11	Vrijheids-jeugdviswedstrijden	19
18	HSV De Voorn	
24		

Juli

12	Rijnweek Jeugd & Vrijheid	19
16	Vrijheids-viswedstrijd Zideris	19

September

26	Theaterwandeling	
27	'Van mobilisatie tot vrijheid'	

November

20	Herdenking kruis op de berg	20
-----------	-----------------------------	----

Door onvoorziene omstandigheden kunnen plaats en tijd van evenementen wijzigen.

Houdt u daarom onze website:
www.slagomdegrebbeberg.nl
en onze socials in de gaten.

Voorwoord

Viering 80 jaar vrijheid - Herdenking 85 jaar Slag om de Grebbeberg

Vrijheid is het waard om voor te vechten. De oorlogen in Oekraïne en in Gaza onderstrepen de broosheid van vrede, de impact van oorlog en de waarde van vrijheid. Toen hier in '40-'45 en anno 2025 daar. De hedendaagse conflicten bepalen ons bij onze oorlogshistorie. Bij de vele militairen en verzetsstrijders die de wapens oppakten om de democratische rechtsstaat te verdedigen of te herstellen. Hun loodzware en onmenselijke offers verdienen het om gerespecteerd, geëerd en herdacht te worden. Voor ons een ereschuld om die zwaarbevochten en herwonnen vrijheid en die democratische principes te beschermen en te koesteren. We moeten zorgen dat we die kostbare vrijheid waard zijn. Een vrije democratie is niet alleen een recht, maar brengt ook verantwoordelijkheden met zich mee.

Nu de ooggetuigen in een hoog tempo wegvallen, ligt de taak bij de huidige en toekomstige generaties om de fakkel van het herdenken van de oorlog en het vieren van de bevrijding brandend te houden. En om de verhalen van toen te blijven doorvertellen. Hoewel er nu al tachtig jaar zijn verstreken sinds het einde van de Duitse bezetting, mag deze inktzwarte bladzijde uit onze geschiedenis nimmer vergelen en verstoffen. Daarvoor was de prijs van de vrijheid te hoog.

Stichting Slag om de Grebbeberg

Stichting Slag om de Grebbeberg zet zich al jaren in voor de herdenking van hetgeen in de mobilisatietijd en in de Tweede Wereldoorlog in Rhenen heeft plaatsgevonden. Zo organiseren we jaarlijks op 9 mei het herdenkingsconcert 'Slag om de Grebbeberg, uitgevoerd door de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'.

Herdenking 85 jaar Slag om de Grebbeberg

Van februari tot en met juni 2025 gaan we ons met uw hulp inzetten voor de herdenking van 85 jaar Slag om de Grebbeberg en het vieren van 80 jaar vrijheid. Dit lustriumjaar maakt dat extra bijzonder. Net als vijf jaar geleden organiseren we een aantal aansprekende projecten. U leest er alles over in dit programmaboekje en op onze website www.slagomdegrebbeberg.nl. Meer informatie volgt later.

Een mooi en waardig herdenkingsprogramma als dit zou er nooit zijn gekomen zonder draagvlak vanuit verschillende maatschappelijke organisaties en met name de inzet van vele vrijwilligers. Speciaal hen willen we daarvoor hartelijk danken.

Bestuur Stichting Slag om de Grebbeberg

**SLAG OM
DE GREBBEBERG**
Rhenen 1940-2025

3

Scholenproject

Scholen aan de slag met de Slag om de Grebbeberg

Datum: Gedurende de maand maart en april
Locatie: op diverse scholen in Rhenen

Hennie Vaessen

Stichting Slag om de Grebbeberg nodigt basisscholen in de gemeente Rhenen uit om te ontdekken wat er zich heeft afgespeeld in de meidagen van 1940 op de Grebbeberg.

Na de tekenworkshop door Hennie Vaessen auteur van een stripboek over de Slag om de Grebbeberg krijgen de groepen 8 van de basisscholen de mogelijkheid om het boek te lezen en in klasverband de lesbrief te behandelen, die bij het boek is gemaakt. Per school zal

een aantal exemplaren van het mooie stripboek worden geschonken aan de bibliotheek van de betreffende school. Onder begeleiding van een gids van het Cuneragilde brengen de groepen 8 een bezoek aan de Grebbeberg en het Militair Ereveld op de Grebbeberg.

Rondleiding over de Grebbeberg door het Cuneragilde

Een bezoek aan de Grebbeberg en het Militair Ereveld, met een gids van het Cuneragilde, biedt leerlingen van groep 8 een indrukwekkend beeld van de meidagen van 1940. **In maart/april** kunnen scholen dit plannen. Dit als onderdeel van het scholenproject herdenken 80 jaar vrede.

17
24

Foto-expositie

Foto's uit de oorlogsjaren uit de gemeente Rhenen

Datum & locaties: 17 t/m 22 maart
 Het Bestegoed, Elst
 24 t/m 28 maart
 Dorpshuis, Achterberg
 open gedurende de
 openingsuren van Het
 Bestegoed en Dorpshuis.

Lokaal historisch fotomateriaal van de Historische Vereniging Oudheidkamer Rhenen is te zien op diverse locaties. Totaal ruim vijftig foto's uit Rhenen, Elst en Achterberg.

3

Bijeenkomst 80 jaar bevrijding in Elst

Bijeenkomst "Het Elster Geschiedenhuis, Elst" gezamenlijk met de Stichting 4 en 5 mei Elst

Datum: 3 april
Locatie: Het Bestegoed
Tabaksweg 20, Elst
Aanvangstijd: 20.00 uur

Tijdens deze bijeenkomst wordt stilgestaan bij 80 jaar bevrijding in Elst en wordt uniek historisch film- en beeldmateriaal vertoond van Elst in oorlogstijd.

12

Familieconcert

Optreden van muziekvereniging Ons Genoegen in Rhenen m.m.v. violist Enzo Kok

Datum: 12 april
Locatie: Cunerakerk,
Kerkplein 1, Rhenen
Aanvangstijd: 19.00 uur

Muziekvereniging Ons Genoegen geeft in de Cunerakerk in Rhenen, een groots familieconcert met als thema 'Vrede en vrijheid'.

Het concert vindt plaats op 12 april. Op deze datum is het precies 80 jaar geleden dat Kamp Westerbork werd bevrijd. Alle orkesten van Ons Genoegen doen mee: beginnersorkest Start2Play, opleidingsorkest Music4Fun en het Symfonisch Blaasorkest OG.

Het concert begint speciaal voor de jongere bezoekers al om 19.00 uur.

MUZIEKVERENIGING

SINDS 1868

Kom jij ook?

Kaarten zijn verkrijgbaar via www.onsgenoegen-rhenen.nl

18

Tentoonstelling 'Op de vlucht'

Datum: 18 april t/m
30 december 2025.
Locatie: Stadsmuseum Rhenen,
Markt 20, Rhenen.
Openingstijden: di t/m za van 10-17 uur
Meer info: stadsmuseumrhenen.nl

In deze expositie beleeft u Rhenen als strijdtoneel maar ook als toevluchtsoord. Niet alleen tijdens de Tweede Wereldoorlog, maar ook in andere tijden...

In de Tweede Wereldoorlog lag Rhenen vol in de vuurlinie. Twee keer moesten alle bewoners met spoed worden geëvacueerd.

Met duizenden vertrokken ze op kolenschuiten naar Krimpen aan de Lek wegens de bloedige Slag om de Grebbeberg. Ook de dieren van Ouwehands Dierenpark verlieten in kolonne de diertuin om het oorlogsgeweld te ontvluchten.

Getuigenissen, films, foto's en voorwerpen illustreren de unieke verhalen vanaf de 15e eeuw tot en met nu, met het accent op de Tweede Wereldoorlog! Met voorwerpen die voor het eerst geëxposeerd worden onder andere een bijzondere bruikleen van het Universiteitsmuseum Utrecht.

Stads
museum
Rhenen

29

Filmvoorstelling: Sophie Scholl - Die letzten Tage

Datum: 29 april
Locatie: Podium De Vlam,
Beukenlaan 2, Rhenen
Aanvangstijd: 20.00 uur
Info / tickets: podiumdevlam.nl/agenda

In Podium De Vlam, Beukenlaan 2, Rhenen, draait ter gelegenheid van 80 jaar bevrijding, en vrijheid, een film over een relatief onbekende kant van het verzet: het verzet onder studenten in Duitsland zelf.

Podium De Vlam
ontdekken-bezinnen-ontmoeten

Kaartjes à €10,00 kunnen online besteld worden via de website:
www.podiumdevlam.nl/agenda

Theater Na de Dam

Voorstelling over Joodse arts

Datum: 1 mei
Locatie: Gedachteniskerk,
Herenstraat 82, Rhenen
Aanvangstijd: 20.00 uur

Gonny Gaakeer en theatergezelschap Theater Na de Dam brengen in de Gedachteniskerk, Herenstraat 82 in Rhenen, op 1 mei 'Stuk Stoppelman' op de planken. Deze voorstelling gaat over het oorlogsverleden van Marie Stoppelman.

Deze Amsterdamse Joodse arts zat samen met haar broer Theo ondergedoken in Huize Wolfswaard in Wageningen. In 1944 werden zij verraden en opgepakt. Vervolgens was hun eindstation vernietigingskamp Auschwitz. Als arts kreeg Marie de kans om aan de gaskamers van Auschwitz-Birkenau te ontkomen en assisteerde zij Mengele bij zijn gruwelijke experimenten. Bij de bevrijding van het kamp door het Rode Leger was Marie op sterven na dood. Ze werd in de ziekenboeg gehouden; men zei dat het geen zin had om haar te verplaatsen omdat ze niet levend thuis zou komen.

Deze kleine, pittige dame was echter niet stuk te krijgen en gaf na de oorlog alles, koste wat het kost, om levens van kinderen te redden. Marie Stoppelman promoveerde, werkte in Amerika, kwam terug en werd chef de clinique kindergeneeskunde in het Amsterdamse Binnengasthuis.

Stuk Stoppelman is een herbeleving van het oorlogsverleden van Marie,

gespeeld door Gonny Gaakeer. Een greep uit films en series waarin zij speelde: De Joodse Raad, De ring, Het verloren transport, Het boek van alle dingen, Moffenmeid en All Stars.

Concept, tekst, spel:

Gonny Gaakeer

Tekstbegeleiding, eindregie:

Gerardjan Rijnders

Compositie, muziek:

Floris van der Vlugt
(saxofoon en andere instrumenten)

Dramaturgische begeleiding:

Jair Stranders, Patricia Oldenhavé
(Theater Na de Dam)

Kaarten te koop via

www.ticketview.nl/shop/stichting-vriendenvandegedachteniskerk
Zie www.slagomdegrebbeberg.nl
en onze social media.

3 Dodenherdenking Rhenen

Oude begraafplaats
Achterbergsestraatweg

Datum: 3 mei
Locatie: Oude begraafplaats
Achterbergsestraatweg
Aanvangstijd: 10.00 uur

Op de oude begraafplaats aan de Achterbergsestraatweg vindt een kleinschalige dodenherdenking plaats. Sprekers, gewijde muziek en kransleggingen geven vorm en inhoud aan de ceremonie.

3 Dodenherdenking Elst

Datum: 3 mei
Locatie: Eiverveld voor
Het Bestegoed
Aanvangstijd: 19.30 uur

Voor multifunctioneel centrum Het Bestegoed, Tabaksweg 20, in Elst vindt de jaarlijkse dodenherdenking plaats. Aan de rand van het Eiverveld voor het gebouw staat het oorlogsmonument van het dorp.

Sprekers, gewijde muziek en kransleggingen geven vorm en inhoud aan de ceremonie. De organisatie is in handen van Stichting 4 en 5 mei Elst.

3

Puzzeltocht 'Wat weet u van de historie van de Grebbeberg?'

Datum: 3 mei
Locatie: Grebbeberg Rhenen
Contact: ana@scoutingrhenen.nl

Scouting Jhr. Schimmelpenninckgroep Rhenen organiseert op 19 april een loop- en puzzelroute over de Grebbeberg. Deze route voert deelnemers langs restanten van de voormalige Grebbelinie.

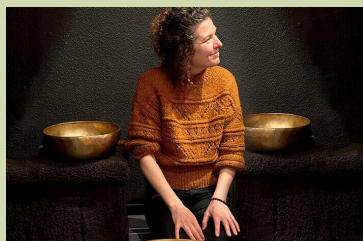
Tijdens het volgen van het parcours moeten vragen en/of puzzels over de oorlogsperiode worden beantwoord c.q. opgelost. Deze puzzelroute van ruim 4 kilometer komt ook online te staan op www.scoutingrhenen.nl en is dan individueel te lopen.

4

Klankschalensessie

Datum: 4 mei
Locatie: Podium De Vlam,
Beukenlaan 2, Rhenen
Aanvangstijd: 10.30 uur
Info / tickets: podiumdevlam.nl/agenda

Op zondag 4 mei om 10.30 uur kun je bij Podium De Vlam aan de Beukenlaan 2 weer genieten van een klankschalensessie verzorgd door Fenny Wolf, holistisch therapeut.

Dit concert staat specifiek in het teken van herdenken. Herdenken van geliefden en medemensen die

uit oogmerk van onze vrijheid het leven hebben gelaten. Kaartjes à €15,- kunnen online besteld worden via podiumdevlam.nl/agenda

4

Namen lezen in de Gedachteniskerk

Datum: 4 mei
Locatie: Gedachteniskerk,
 Herenstraat 82, Rhenen
Aanvangstijd: 18.00 uur

In de Gedachteniskerk worden vanaf 18.00 uur tot ±19:30 uur alle namen van de gevallen op de Grebbeberg voorgelezen. Aansluitend kan hier via een livestream de officiële herdenking op de Grebbeberg worden gevolgd.

Na de herdenking zal de voorstelling van Theater Na de Dam Jong te zien zijn *(onder voorbehoud)*

zie pag. 12 voor meer info over deze voorstelling.

4

Dodenherdenking

Nationale Militaire
 Dodenherdenking

Datum: 4 mei
Locatie: voor het Militair Ereveld
 Grebbeberg
Aanvangstijd: 19.30 uur

De Nationale Militaire Dodenherdenking op 4 mei op de Grebbeberg is een herdenking van alle beroepsmilitairen en dienstplichtigen die sinds 10 mei 1940 waar ook ter wereld voor het Koninkrijk der Nederlanden zijn gevallen of tijdens de uitvoering van de militaire dienstplicht.

Traditiegetrouw wordt deze plechtige ceremonie bijgewoond door prof. mr. Pieter van Vollenhoven, prinses Margriet en hun zoon prins Pieter-Christiaan. Er klinkt gewijde

muziek en enkele sprekers voeren het woord. Leerlingen van de Ericaschool dragen gedichten voor. Aansluitend vinden de kransleggingen plaats. Publiek is van harte welkom.

4/5 Theater Na de Dam Jong

Datum & : 4 mei - 20.30 uur
tijden
5 mei -13.00 uur
Locatie: Gedachteniskerk,
Herenstraat 82, Rhenen
Tickets: slagomdegrebbeberg.nl

Theater Na de Dam Jong is een theaterstuk gemaakt door Rhenense jongeren. Zij brengen een oorlogsverhaal tot leven dat Rhenen en haar inwoners niet mogen vergeten.

4/5 Ophalen Bevrijdingsvuur

Start bevrijdingsvieringen

Datum: 5 mei
Locatie: 5 mei plein Wageningen
(voor Hotel de Wereld)
Aanvangstijd: 00.00 uur

In de nacht van 4 op 5 mei wordt in Wageningen exact om twaalf uur het bevrijdingsvuur ontstoken. Lopers uit het gehele land, waaronder leden van de Atletiekvereniging Arena uit Rhenen, komen naar Wageningen om hun fakkel aan te steken aan het bevrijdingsvuur en lopen vervolgens in estafette terug naar hun woonplaats.

Een groot aantal lopers passeert daarbij de Grebbeberg. Omdat dan het Bevrijdingsvuur op de Grebbeberg al moet branden, mag het team lopers van de Atletiekvereniging Arena uit Rhenen als tweede team uit Wageningen vertrekken.

5

Bevrijdingsdag Elst

Datum: 5 mei
Locaties: Het Bestegoed
 Tabaksweg 20, Elst
Meer info: Voor meer details:
slagomdegrebbeberg.nl
 en onze social media.

10:30 uur: Ontsteken Vrijheidsvuur
 voor Het Bestegoed

11.00-13.00 uur: Bevrijdinglunch
 voor Het Bestegoed

13.00-17.00 uur:
 Bevrijdingsconcert voor Het Bestegoed

19.30 - 23.30 uur: Bevrijdingsbal
 in de grote zaal van Het Bestegoed

5

Vrijheidsmaaltijden

Datum: 5 mei
Locaties: Rhenen: Gedachteniskerk
 Elst: Het Bestegoed
 Achterberg: Het Dorpshuis
Meer info: Voor meer details:
slagomdegrebbeberg.nl
 en onze social media.

**Gezamenlijk een maaltijd nuttigen
 verbreedert. Een Vrijheidsmaaltijd
 staat in het teken van verbinding
 en brengt burgers samen.**

Op 5 mei gaan we met elkaar aan
 tafel, om verhalen te delen en om
 samen vrijheid te vieren. Een Vrij-
 heidsmaaltijd vier je samen met
 je burens, je beste vrienden, vage
 bekenden en nieuwe gezichten.

Programma Rhenen:

10.30 uur- 12.00 uur: Kleding ruilen
 11.00 uur: Inloop Vrijheidsmaaltijd
 11.30 uur: Start programma vrijheidsmaaltijd
 met o.a. muziek van de band Ambrosia
 12.30 uur: Vrijheidslunch met na afloop het versieren van
 de vrijheidsboom
 13.00 uur: Theater na de Dam Jong Rhenen *(onder voorbehoud)*

Aanmelden vrijheidsmaaltijd Rhenen:

www.ticketview.nl/shop/stichtingvriendenvandedegedachteniskerk

Vrijheidsmaaltijden Elst:

Het Bestegoed, Tabaksweg 20
 Tijd: 11.00 – 13.00 uur

Vrijheidsmaaltijden Achterberg:

Het Dorpshuis, Achterbergsestraatweg 184
 Tijd: 12.00 – 13.30 uur

Mei

7

Vertelling 'Mijn pop huilt 's nachts'

Met name interessant voor basisscholen in Rhenen, Elst en Achterberg

Datum: Diverse data in Mei
Locaties: **7 mei:** Gedachteniskerk (Rhenen)
Op nader te bepalen data in: Het Bestegoed (Elst) en het dorps huis (Achterberg)
Zie laatste nieuws op onze website.

Beroepsverteller Eric Borrias brengt voor de leerlingen de vertelling 'Mijn pop huilt 's nachts' op de planken. Dit gaat in samenspraak met de scholen. Het gaat over het waargebeurde verhaal van George en Ursula Levy, twee Joodse kinderen uit Duitsland.

Ze worden vlak voor het uitbreken van de oorlog door hun ouders naar Nederland gestuurd in de hoop dat ze daar veilig zijn. Met niet meer dan een koffertje en elkaar.

Maar ook in Nederland zijn ze niet veilig. George en Ursula verblijven op allerlei plekken, voordat ze in Vught terecht komen. Broer en zus hebben niemand meer, behalve elkaar en de pop van Ursula.

10

Opening "De meidagen van 1940"

Datum: 10 mei
Locatie: Informatiecentrum Militair Ereveld Grebbeberg Grebbeweg 123
Aanvangstijd: 12.00 - 17.00 uur

**OORLOGS
GRAVEN
STICHTING**

Op zaterdag 10 mei 1940 is het 85 jaar geleden dat het Duitse leger Nederland binnenviel. In de **vernieuwde tentoonstelling op het ereveld** wordt het verhaal van die week in mei, de meidagen, verteld. Aan de hand van de persoonlijke verhalen, foto's en objecten maakt

u kennis met de slachtoffers die begraven liggen op het ereveld.

De hele dag door is de tentoonstelling te bezoeken, zijn er rondleidingen te bezoeken en kunt u napraten met een kop thee of koffie. Families zijn zeer welkom!

voor overige activiteiten op 10 mei **zie pagina 16**

9

Herdenkingsconcert Slag om de Grebbeberg

Datum: 9 mei
Locatie: Cunerakerk,
 Kerkplein 1, Rhenen
Aanvangstijd: 20.00 uur

Traditiegetrouw verzorgt de Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso' het muzikale programma voor het herdenkingsconcert van de Slag om de Grebbeberg in de Cunerakerk. Deze Landmacht kapel verzorgt de muziek bij militaire ceremonies en staatsaangelegenheden.

Centraal in deze uitvoering staat het verhaal van het Joodse stel Bernie Spier en Ellis Cohen Paraira. Ellis zat met haar broer en ouders bij de familie Crum ondergedoken, onderaan de Grebbeberg. Ellis overleefde de oorlog, haar grote liefde Bernie werd verraden op zijn onderduikadres en bezweek in Auschwitz aan honger, uitputting en ziekte. Na de oorlog hoopten ze vurig om een gezin te stichten.

Het mocht niet zo zijn...

De dagboeken die Bernie en Ellis bijhielden, zijn uitgegeven in 2011. Van dit tragische verhaal is ook een documentaire gemaakt. Cor Crum heeft zijn herinneringen aan de onderduiktijd met zijn ouders en de hereniging met de Joodse onderduikfamilie Cohen Pareira eveneens te boek gesteld.

Het verhaal van Ellis en Bernie is het uitgangspunt voor een muzikale voorstelling, gebracht door de **Koninklijke Militaire Kapel 'Johan Willem Friso'**, solisten **Gaia Aikman** en **Ruben Hein** en 'verteller' **Herman van der Zandt**. Een rollercoaster van emoties en sferen. Een liefdesverhaal zonder happy end terwijl de liefde toch overwint.

Herman van der Zandt

Gaia Aikman

Ruben Hein

Kaarten voor het concert zijn binnenkort te koop op www.slagomdegrebbeberg.nl en bij Stadsmuseum / VVV in Rhenen.

10

OBK Taptoe

'Slag om de Grebbeberg Taptoe'

Datum: 10 mei
Locatie: Sportpark Candia
Grebbeweg 97, Rhenen
Aanvangstijd: 19.30 uur

Zes orkesten zullen een speciale 'Slag om de Grebbeberg Taptoe' presenteren op sportpark Candia. Twee toporkesten, waaronder Irene uit Ede en Juliana uit Amersfoort die zeer bekend zijn in de muziekwereld en meedraaien in de Nederlandse top, zullen een fantastische taptoe presenteren.

Ook het orkest van OBK uit Rhenen zal hierbij acte de présence geven en natuurlijk zal een defensie-orkest niet ontbreken. Het voor-

programma zal verzorgd worden door o.a. Drumband Rhenen. Het voorprogramma begint om 19.30 uur, de taptoe begint om 20.00 uur.

Overige deelnemende orkesten:

- Fanfare "Korps Nationale Reserve" (militair orkest)
- Excelsior Renkum
- KDO Groessen

13

Sperrgebiet Rhenen

Lezing door Piet Hovestad en Carin Weustenken

Datum: 13 mei
Locatie: Het Bestegoed (Elst)
Aanvangstijd: 20.00 uur

Carin en Piet verzorgen een interessante lezing: In oktober 1944 riepen de Duitsers Rhenen en omgeving uit tot Sperrgebiet. Ongeveer twintig mensen hierin werden geëxecuteerd, waaronder een aantal uit Rhenen, Veenendaal en Rotterdam. Ouwehands Dierenpark mocht blijven, maar werd in februari 1945 ontruimd.

24

Oratoriumkoor Euphonia 'The Peacemakers'

Datum: 24 mei
Locatie: Cunerakerk, Rhenen
Aanvangstijd: 20.00 uur

Speciaal voor het herdenkingsjaar 2025 verzorgt Oratoriumkoor Euphonia uit Rhenen onder leiding van Elly Meijer-Klein, op 24 mei 2025 een uitvoering van 'The Peacemakers' van Karl Jenkins (*1944). Verder werken aan dit concert mee: vocaal soliste Tineke Roseboom, jongeren van de topklas van de Musical Academie ReZonanz uit Veenendaal, het geheel instrumentaal begeleid door het Holland Symfonie Orkest.

Het werk begint met de woorden: 'Zalig zijn de vredestitelers!' (Matteüs 5:9). 'The Peacemakers' is gebaseerd op teksten van o.a. Franciscus van Assisi, Martin Luther King, Mahatma Gandhi, de Dalai Lama en Anne Frank. 'The Peacemakers' is een ode aan mensen die streven naar wereldvrede. Jenkins zelf schreef hier over: 'The Peacemakers' is opgedragen aan allen die zijn gevallen in een gewapend conflict, met name onschuldige burgers.'

Het werk bestaat uit 17 delen. Van een chronologisch doorlopend verhaal is geen sprake. Jenkins neemt stukjes tekst en muziek uit al bestaande bronnen, monteert deze, vult de stukjes met eigen vindingen aan tot één geheel en geeft er daarmee een geheel nieuwe betekenis aan.

Verder gebruikt hij naar allerlei soorten muziek: wereldmuziek, jazz-standards en romantisch klassiek, citeert letterlijk het verlangen en streven naar vrede. Mooie ontroerende momenten, fraaie melodieën die uitnodigen om mee te neurien, maar zeker ook verstillend en meditatie, feest en vreugde wisselen elkaar af.

Vele aspecten van het begrip 'vrede' passeren zo de revue, waardoor het als geheel een prachtige ode aan de vrede wordt.

Toegangskarten zijn verkrijgbaar via de website van Euphonia, www.euphonia-rhenen.nl, bij de koorleden en bij de ingang van de Cunerakerk voor aanvang van het concert.

Houdt onze website: www.slagomdegrebbeberg.nl
 en onze socials in de gaten voor de laatste updates
 en eventuele wijzigingen in het programma.

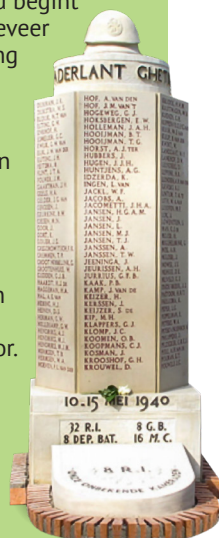

Herdenking 8^e Regiment Infanterie

Datum: 9 juni
Locaties: Militair Ereveld Grebbeberg
Aanvangstijd: 12.30 uur

Tijdens de Slag om de Grebbeberg bij Rhenen in de meidagen van 1940 is een groot aantal militairen van het 8^e Regiment Infanterie (8 RI) gesneuveld. De dodenherdenkingen op het Ereveld Grebbeberg te Rhenen zijn tot en met heden altijd op Tweede Pinksterdag gehouden. De dag dat de Slag om de Grebbeberg tot een einde kwam.

De herdenkingsplechtigheid begint om 12.30 uur en duurt ongeveer een uur. De dodenherdenking op de begraafplaats is openbaar. Deze ceremonie wordt georganiseerd door 45 Pantserinfanteriebataljon Regiment Infanterie Oranje Gelderland. Het lezen van het dodenappel is de kern van de herdenking. Twee leerlingen van de Ericaschool dragen zelfgemaakte gedichten voor. Het symfonisch blaasorkest van de Rhenense muziekvereniging Ons Genoegen ondersteunt het programma.

Bernie en Ellis

Filmvoorstelling

Data: 11 juni - Het Bestegoed (Elst),
13 juni - Gedachteniskerk (Rhenen)
17 juni - Dorpshuis (Achterberg)
Aanvang: 20.00 uur

Voor belangstellenden en basisscholen in Rhenen, Elst en Achterberg wordt een documentaire over het tragische leven van het Joodse stel Bernie Spier en Ellis Cohen Paraira vertoond. Een film van amateurhistoricus Piet Hovestad.

Zeventien jaar zijn ze en smoorverliefd, Ellis Cohen Paraira en Bernie Spier. Vaak zitten ze op een bankje in Scheveningen. Zoenend, lachend en pratend. En dan moeten ze afscheid nemen. Want het is oorlog.

'Als alle ellende voorbij is, zien we elkaar hier terug', beloven ze elkaar. Ze spreken ook af een dagboek bij te houden.

Na de oorlog wacht Ellis elke dinsdagmiddag op 'hun' bankje. Maar Bernie komt niet meer terug.

11
18
25

Vrijheids- jeugdviswedstrijden

Data: 11, 18 en 25 juni
Locatie: Visvlonders nabij Zideris
Aanvangstijd: 18.30-20.00 uur

De Vrijheids-jeugdviswedstrijden vinden plaats op de woensdagen 11, 18 en 25 juni bij de visvlonders nabij Zideris. Voor hengels en voer zorgt hsv De Voorn.

12

Rijnweek Jeugd & Vrijheid

Datum: 12 juli
Locatie: Veerwei Rhenen

Op 12 juli zal de slotdag van de Rijnweek in het teken staan van '80 jaar vrij aan de Rijn'.

Al 80 jaar leven wij in Rhenen in volledige vrijheid. Rhenen is in die 80 jaar, mede door die vrijheid, weer opgebouwd van een stad in puin naar het mooie Rhenen zoals we het nu kennen. **En dat gaan we samen vieren!**

Dit zal gebeuren met o.a. een intocht van oude militaire voertuigen, in samenwerking met de organisatie Keep Them Rolling.

En uiteraard zal de slotavond weer een prachtige feestavond worden, waar jong en oud zich zal vermaken.

16

Vrijheids-viswedstrijd Zideris

Data: 16 juli
Locatie: Visvlonders nabij Zideris
Aanvangstijd: 19.00-20.30 uur

De Vrijheids-jeugdviswedstrijden **voor de bewoners van Zideris** bij de visvlonders nabij Zideris. Voor hengels en voer zorgt hsv De Voorn.

September

26
27

Theaterwandeling 'Van Mobilisatie tot vrijheid'

Datum: vr 26 en za 27 september
Locatie: Binnenstad Rhenen
Aanvangstijd: vanaf 18.30 - 19.40 uur

Toneelvereniging De Hucht brengt de rijke en aangrijpende oorlogsgeschiedenis van de oorlogsjaren tot leven in het historische hart van Rhenen. Deze theaterwandeling heet 'Van mobilisatie tot vrijheid'.

Tijdens de theaterwandeling ontdek je verhalen over mobilisatie, evacuatie, wederopbouw, bezetting en bevrijding van Rhenen. Acht locaties, elk met hun eigen verhaal, vormen het decor voor een avond vol herdenken en beleven, voor jong en oud. De theaterwandeling start bij gebouw De Westpoort aan de Veerweg 1 in Rhenen.

Vanaf 18:30 uur - 19:40 uur zal hier om de 10 minuten een groep van 20 personen van start kunnen gaan, de oude binnenstad van Rhenen in.

Kaarten à € 2,50 kunt u onder opgave van de gewenste datum en vertrektijd bestellen via:

**[ticketview.nl/shop/
stichtingcuneratheaterrhenen](https://ticketview.nl/shop/stichtingcuneratheaterrhenen)**

**Toneelclub
De Hucht**

November

20

Herdenking kruis op de berg

Herdenking fusillade zes verzetsstrijders

Datum: 20 november
Locatie: bij kruising N416/
Oude Veenegrindweg
Aanvangstijd: 14.00-15.00 uur

Jaarlijks herdenken nabestaanden, leerlingen van het Veenendaalse Ichthus College en de Johannes Calvijnsschool, de burgemeesters van De Bilt, Rhenen en Veenendaal en overige belangstellenden zes gefusilleerde verzetsmensen bij het oorlogsmonument het kruis op de berg.

Ds. Bas J. Ader, Pieter ter Beek, Victor van den Bergh, Tom Lambrechtsen van Ritthem, luitenant Philip de Leeuw en Jan van der Munnik lieten hier, op de Elsterberg, hun leven voor een Duits vuurpeloton. Dat gebeurde op 20 november 1944 als represaille voor een aanslag op een Duitse onderofficier.

Tijdens de herdenking wordt ook de 9-jarige Marietje van Ravenswaaij herdacht. Per vergissing werd zij doodgeschoten door een Duitse militair in Veenendaal en op dezelfde dag begraven als de zes gefusilleerde verzetsstrijders.

Vrijheid deel je met elkaar is mede mogelijk gemaakt door

Colofon

Samenstelling programma: Bestuur Stichting Slag om de Grebbeberg: Hans Brons (voorzitter), Lex Mulder (secretaris), Henk van den Berg (penningmeester), Marco Diepeveen (communicatie) | **Projectbegeleiders:** Ad Koolen, Mirjam Rijsburger en Marja Schoenmakers | **Redactie:** Marco Diepeveen en gemeente Rhenen | **Vormgeving:** Vorm in Uitvoering - Vincent Smits
Met foto's van: Max ter Burg, Nationaal Archief, Beeldbank WO2, Euphonia Rhenen, OBK Rhenen, Nationaal Comité 4 en 5 mei, Hennie Vaessen, Vincent Smits, Democratiefabriek, Helmen vol Verhalen, Historische Vereniging Oud Rhenen, Eric Borrías, Leonie Zeilmaker - Peek, Muziekvereniging Ons Genoegen.

Disclaimer | Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Alle geplande activiteiten geschieden onder voorbehoud. Kijk voor de laatste info en updates in het programma en/of wijzigingen in aanvangstijden op de website www.slagomdegrebbeberg.nl
Met betrekking tot het beeldmateriaal in dit programmaboekje hebben wij alle redelijke inspanningen geleverd om de auteurs van de betreffende beelden te informeren en toestemming voor gebruik te verkrijgen. Mocht het ons onverhoopt niet zijn gelukt om iemand te bereiken, dan onze excuses hiervoor.